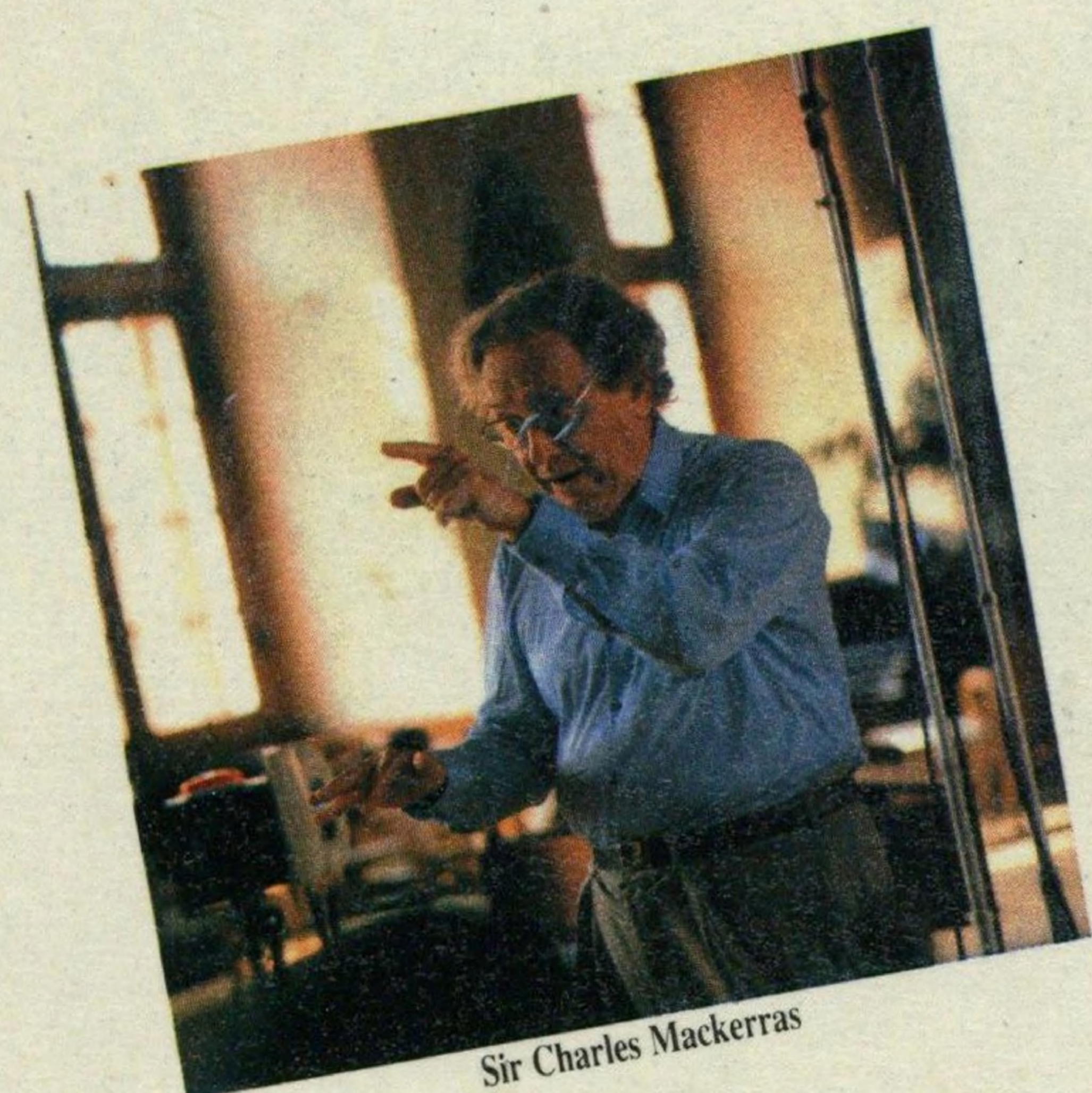

1. strana/Side 1

1. **Mars, the Bringer of War/
Mars** – zvěstovatel války 6:59
2. **Venus, the Bringer of Peace/
Venuše** – zvěstovatelka míru 8:03
3. **Mercury, the Winged Messenger/
Merkur** – okřídlený posel 3:57
4. **Jupiter, the Bringer of Jollity/
Jupiter** – zvěstovatel veselí 7:34

2. strana/Side 2

5. **Saturn, the Bringer of Old Age/
Saturn** – zvěstovatel stáří 9:21
6. **Uranus, the Magician/
Uran** – kouzelník att. 6:09
7. **Neptune, the Mystic/
Neptun** – mystik 6:46

Sir Charles Mackerras

Rozkvět anglické hudby v renesanci a baroku skončil smrtí Purcellovou. Vlastní tvořivé síly ustoupily pak do pozadí a Anglie se svým pozoruhodně demokratickým hudebním životem nahrazovala jejich absencí importem významných osobností, jako byli Händel, Johann Christian Bach, Haydn. Teprve na přelomu 19. a 20. století se začíná rýsovat v anglické hudbě generační vlna, jejíž tvůrčí výsledky slibují obrodu. Vynikají skladatelé Charles Villiers Stanford, Edward Elgar, Frederick Delius, John Ireland, především pak Ralph Vaughan Williams a Gustav Holst: ti všichni jsou příslušníky straussovské a ravelovské generace a usilují o to, aby se anglická hudba znovu dostala do evropského vývojového kontextu. Ve skutečnosti se to beze zbytku podařilo až Benjaminu Brittenovi, avšak bez spolehlivého profesionálního zázemí a koncepčního ujasnění, jež připravila předchozí generace, by nevynikl ani on.

GUSTAV HOLST (1874–1935) představuje v této zakladatelské vrstvě anglických skladatelů výraznou osobnost. Byl žákem Stanfordovým, přítelem Vaughana Williamse, s nímž ho pojily příbuzné umělecké ideály. Holst je realizoval s velkou osobitou mírou svého talentu. Od povolání varhaníka a trombonisty v operních a symfonických orchestrech dosáhl suverénního postavení pedagoga a nezávislého skladatele. Orchestrální suita PLANETY (The Planets), op. 32 (1914–16) je dílem, jímž dosáhl světového úspěchu. Způsob, jakým Holst použil velkého symfonického orchestru, byl v anglické hudbě nový, i když impresionistická instrumentální technika a masivnost straussovské orchestrace byla ve světě běžným jevem, a Stravinskij ve Svěcení jara dosáhl v této sféře mezních hodnot. Holstův nápad hudebně charakterizovat planety je ovšem originální a je ztvárněn s dokonalou znalostí realit. Astronomové s hudebním citěním by nejlépe mohli říci, jak se kryje skladatelova představa s exaktní podobou nebeských těles. Každá planeta má u Holsta své typické „epitheton ornans“: Mars je nositelem války, Venuše přináší mír, Merkur je okřídleným poslem, Jupiter zvěstuje radost, Saturn je symbolem starého věku, Uran je obestřen fantastickou kouzelnou atmosférou, Neptun tajemnou mystikou (pomalý oběh této planety kolem Slunce je vyjádřen v minimálním hudebním pohybu a nízké dynamice: „Orchestr musí hrát stále pp!“ poznamenává Holst na okraj partitury). Holstova pozoruhodná skladba právem postoupila mezi klasická symfonická díla našeho století.

V roce 1840 byla v Liverpoolu založena koncertní společnost (The Royal Liverpool Society) a orchestrální těleso – dnešní Liverpoolská královská filharmonie (Royal Liverpool Philharmonic Orchestra). O její umělecký růst pečovali známí dirigenti, jako byl Charles Hallé, Henry Wood, Thomas Beecham a mnoho dalších mistrů taktovky, jejichž řadu v současnosti uzavírá český dirigent Libor Pešek. Pod Peškovým vedením přijal orchestr do repertoáru i hudbu českých autorů, mj. Dvořákovy symfonie, Suka aj. SIR CHARLES MACKERRAS byl na pražské konzervatoři žákem Václava Talicha a je vynikajícím tlumočnickem barokní i klasické hudby, propagátorem anglické tvorby, ale také znalcem díla Leoše Janáčka a Bohuslava Martinů, jež uvádí na svých světových vystoupeních.

The turn of the 19th and 20th centuries saw the emergence in Britain of a generation of outstanding composers – Charles Villiers Stanford, Edward Elgar, Frederick Delius, John Ireland, and most notably, Ralph Vaughan Williams and Gustav Holst – all of them contemporaries of the Straus-

sian and Ravelian generations on the Continent, and all of them striving to re-integrate English music with the broader European context. In fact, this was something to be achieved in completeness only somewhat later, by Benjamin Britten. Yet, without the reliable professional base and conceptual elaboration provided exactly by that earlier generation, even Britten's success would hardly have been as unambiguous.

GUSTAV HOLST (1874–1935) is a prominent representative of this pioneering generation of English composers. A pupil of Stanford, he was also a friend of Vaughan Williams whose artistic credo he shared. Holst set out to put that credo to practice with a great deal of original talent. Having started his career as an organist and trombonist in opera and symphony orchestras, he gradually attained a sovereign position as a musical educator and independent composer. His orchestral suite, THE PLANETS, Op. 32 (1914–1916), is a work which earned him worldwide success. The way in which Holst employed here a large symphony orchestra, represented something new in English music, even though both impressionist instrumental technique and Straussian orchestration were by then established features overseas, with Stravinsky reaching the very limits of achievement in this particular field with his Rites of Spring. In any case, Holst's idea of producing a musical characterization of the planets was indeed original, and the end product betrays perfect knowledge of the subject matter in question. Of course, astronomers endowed with musical feeling would be best qualified to compare the composer's vision with the actual exact appearance of those celestial bodies. Holst equipped each of his planets with a characteristic epithet: Accordingly, Mars is the Bringer of War; Venus, the Bringer of Peace; Mercury, the Winged Messenger; Jupiter, the Bringer of Jollity; Saturn, the Bringer of Old Age; Uranus, the Magician surrounded by a fantastic atmosphere; and Neptune, the Mystic (the planet's slow orbit round the Sun being expressed by minimum musical motion and low dynamics, as prescribed explicitly by Holst on the margin of the autograph score). Deservedly, this remarkable work has found its place alongside the symphonic classics of the present century.

The year 1840 witnessed the founding of the Royal Liverpool Society, and of the ensemble known today as the Royal Liverpool Philharmonic Orchestra. Over the years, its artistic credit has been cultivated by prominent conductors including the like of Charles Hallé, Henry Wood, Thomas Beecham and a host of others, the list being currently completed by the Czech conductor Libor Pešek. With Mr Pešek as principal conductor, the orchestra has enriched its repertory by works of Czech composers, including Dvořák's symphonies and music of Josef Suk. SIR CHARLES MACKERRAS, once a pupil of Václav Talich at the Prague Conservatory, is an outstanding presenter of baroque and classical works, a propagator of English music, and a connoisseur of Leoš Janáček and Bohuslav Martinů whom he has introduced to audiences worldwide.

Die Hochblüte der englischen Musik während Renaissance und Barock fand mit Purcells Tod ihr Ende. Die eigenen schöpferischen Kräfte sind in den Hintergrund getreten, England mit seinem beachtenswert demokratischen Musikleben hat deren Abwesenheit durch den Import von so ausgepräg-

Ženská část Liverpoolského filharmonického sboru/Liverpool Philharmonic Choir women's voices

Sbormistr/Chorus master Louis Halsey (7)

Královská liverpoolská filharmonie

/Royal Liverpool Philharmonic Orchestra

Řídí/Conductor Sir Charles MACKERRAS

Hudební režie/Recording director Andrew Keener
Zvuková režie/Recording engineer Mike Clements
Nahráno digitálně v červnu 1988 ve Philharmonické Hall, Liverpool/Recorded digitally at the Philharmonic Hall, Liverpool, in June 1988

Odpovědná redaktorka/Editor Jana Smékalová
Koprodukcce s firmou VIRGIN Velká Británie/A co-production with VIRGIN Records, U. K.

MADE IN CZECHOSLOVAKIA

ten Persönlichkeiten wie Händel, Johann Christian Bach oder Haydn wettgemacht. Erst um die Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert zeichnete sich in der englischen Musik allmählich eine Generationswelle ab, deren schöpferische Leistungen eine Wiedergeburt versprochen. Die hervorragenden Komponisten Charles Villiers Stanford, Edward Elgar, Frederick Delius, John Ireland, vor allem aber Ralph Vaughan Williams und Gustav Holst: sie alle gehören der Generation von Strauss und Ravel an und sind darum bemüht, die englische Musik aufs neue in den europäischen Entwicklungskontext zu bringen. In Wirklichkeit ist dies erst Benjamin Britten restlos gelungen, doch ohne den zuverlässigen professionellen Rückhalt und die konzeptionelle Klarheit, denen von den vorangegangenen Generationen der Weg bereitet worden war, wäre auch ihm der Erfolg versagt geblieben.

GUSTAV HOLST (1874–1935) stellt in dieser Gründerschicht der englischen Komponisten eine ausgeprägte Persönlichkeit dar. Er war Stanford-Schüler und ein Freund von Vaughan Williams, mit dem ihn geistesverwandte künstlerische Ideale verbanden. Die hat Holst dann mit dem ihm eigenen hohen Maß an Talent realisiert. Von Beruf Organist und Trombonist in Opern- und Sinfonieorchestern, erlangte er eine souveräne Stellung als Pädagoge und freier Komponist. Die Orchestersuite DIE PLANETEN (The Planets), op. 32 (1914–16) ist ein Werk, mit dem er Weltruf geerntet hat. Die Weise, in der Holst ein großes Sinfonieorchester einsetzte, war in der englischen Musik neu, obgleich impressionistische Instrumentaltechnik sowie Straussche Massivität der Orchestrierung in der Welt gängige Erscheinungen waren und Stravinskij mit seiner Frühlingsweihe (Le Sacre du Printemps) in dieser Sphäre zu Grenzwerten vorgestoßen war. Holst's Einfall, eine musikalische Charakteristik der Planeten zu versuchen, ist freilich originell und wurde mit perfekten Kenntnissen der Realien gestaltet. Astronomen mit Musikempfinden wären wohl am besten zu sagen, wie weit sich die Vorstellungen des Komponisten mit der exakten Gestalt der Himmelskörper decken. Jeder Planet hat bei Holst sein typisches „Epitheton ornans“: Mars ist der Träger des Kriegs, Venus die Friedensbringerin, Merkur der geflügelte Bote, Jupiter kündigt von Freude, Saturn ist das Symbol der Vorzeit, Uran von einer zauberischen phantastischen Atmosphäre verschleiert, Neptun in geheimnisvoller Mystik gehüllt. (Der langsame Umlauf dieses Planeten um die Sonne wird von minimaler musikalischer Bewegung und niedriger Dynamik ausgedrückt: „Das Orchester muß ständig pp spielen!“ vermerkte Holst auf dem Partiturrand). Holst's beachtliche Komposition ist mit Recht unter die klassischen sinfonischen Werke unseres Jahrhunderts aufgerückt.

Im Jahr 1840 wurden in Liverpool eine Konzertgesellschaft (The Royal Liverpool Society) und ein Orchesterkörper – die heutige Königliche Liverpool Philharmonie (Royal Liverpool Philharmonic Orchestra) gegründet. Sein künstlerisches Wachstum oblag der Sorgfalt bekannter Dirigenten wie Charles Hallé, Henry Wood, Thomas Beecham und zahlreicher weiterer Meister des Taktstocks, deren lange Reihe gegenwärtig vom tschechischen Dirigenten Libor Pešek beschlossen wird. Unter Pešeks Leitung hat das Orchester auch Werke tschechischer Tondichter in sein Repertoire aufgenommen, unter anderem Sinfonien von Dvořák, Suk u. a. SIR CHARLES MACKERRAS war am Prager Konservatorium Schüler Václav Talichs und ist ein hervorragender Interpret barocker und klassischer Musik, Propagator des englischen Musikschaffens, aber auch Kenner der Werke von Leoš Janáček und Bohuslav Martinů, die er bei seinen Auftritten in aller Welt aufführt.

SUPRADHON

STEREO
11 0972-1 031 ZA

L'épanouissement de la musique anglaise à l'époque de la Renaissance et du baroque finit avec la mort de Purcell. Les forces créatrices du pays minuèrent et l'Angleterre, avec sa vie musicale remarquablement démocratique, compensa leur absence par l'importation de personnalités éminentes, telles que Händel, Johann Christian Bach et Haydn. Ce n'est qu'au tournant des 19e et 20e siècles qu'une vague de génération nouvelle commença à se profiler dans la musique anglaise et les résultats créateurs signalent une réactivation. Les compositeurs Charles Villiers Stanford, Edward Elgar, Frederick Delius, John Ireland et, en premier lieu, Ralph Vaughan Williams et Gustav Holst, faisant remarquer à cette époque, appartenaient tous à la génération de Strauss et de Ravel et se firent fort de réintégrer la musique anglaise dans le contexte de l'évolution européenne. En fait, seulement Benjamin Britten le réussit entièrement mais sans un environnement professionnel fiable et sans des conceptions clarifiées déjà par la génération précédente, il ne se serait pas distingué de ce sens non plus.

GUSTAV HOLST (1874–1935) représente une personnalité importante dans cette couche de fondateurs parmi les compositeurs anglais. Elève de Stanford et ami de Vaughan Williams, il fut à ce dernier par des idéaux artistiques apparents Holst les réalisa avec une grande originalité de talent. Depuis les postes d'organiste et de tromboniste dans les orchestres d'opéra et symphonique, il parvint à une position souveraine de pédagogue et de compositeur indépendant. Sa suite orchestrale LES PLANÈTES, op. 32 (1914–16), est l'œuvre qui lui a valu un succès mondial. Holst y utilisa le grand orchestre symphonique d'une manière nouvelle dans la musique anglaise, bien que la technique instrumentale impressionniste et le caractère massif de l'orchestration à la Strauss fussent déjà courants dans le monde et Stravinski ait atteint dans son Sacre du printemps, des valeurs limites dans cette sphère. Certes, l'idée de caractériser musicalement les planètes est originale et Holst l'a élaborée avec une connaissance parfaite du sujet. Les astronomes, doués d'un sentiment musical, pourraient dire le mieux à quel point l'idée du compositeur répond au caractère réel des corps célestes. Chez Holst, chaque planète a son épithète caractéristique: Mars est porteur de la guerre, Vénus incarne la paix, Mercure est un messager ailé, Jupiter annonce la joie, Saturne symbolise le vieil âge, Neptune est entouré d'une atmosphère de magie fantastique, Neptun par un mysticisme impénétrable. La révolution lente de cette planète autour du Soleil trouve son expression dans le mouvement de mesure ralenti au maximum et dans l'intensité réduite des sons: L'orchestre doit jouer toujours pp! Holst en marge de la partition.) La composition remarquable de Holst s'est rangée à juste titre parmi les œuvres symphoniques classiques de notre siècle.

En 1840, une société de concerts (The Royal Liverpool Society) et un ensemble orchestral, tant aujourd'hui le nom de Royal Liverpool Philharmonic Orchestra, furent fondés à Liverpool. Les chefs d'orchestre de renom, tels que Charles Hallé, Henry Wood, Thomas Beecham et beaucoup d'autres maîtres de la baguette, dont la série se poursuit actuellement par le chef d'orchestre tchèque Libor Pešek, ont pris soin de son développement. Sous la direction de Pešek, l'orchestre a mis à son répertoire aussi la musique d'auteurs tchèques et autres, les symphonies de Dvořák, des œuvres de Suk, etc. SIR CHARLES MACKERRAS, ancien élève de Václav Talich au Conservatoire de Prague, est un excellent interprète de la musique baroque et classique, propagateur de la création anglaise et connaisseur des œuvres de Leoš Janáček et de Bohuslav Martinů qu'il exécute à ses représentations mondiales.

Cover design © Ditta Jiříčková 1990
Back cover photo © Pavel Vácha 1990
Sleeve-note © Karel Mlejnek 1990
Translation © Marie Kaslová, Jürgen Ostmayr, Hana Tomková 1990
Cover editor Ivan Vomáčka
Printed by GRAFIATISK Děčín